

מינוף תרומת ענף הרכב לכלכלת ישראל באמצעות שיפור מערך ההכשרות המקצועיות

ד"ר סרגיי סומקין, ד"ר הלה אקסלרד
מכון אהרן למדיניות כלכלית, אוניברסיטת רייכמן

ספטמבר, 2025

למה לעסוק בהכשרות מקצועיות לענף הרכב? זווית מאקרו כלכלית

- העצמת ההשכלה העל-תיכונית היא מנוף מרכזי לצמיחת המשק באמצעות העלאת הפריון של אוכלוסיות רבות במשק וכלי המאפשר מוביליות חברתית וצמצום הפערים בחברה
- מערכת ההכשרה הטכנולוגית שמספקת הכשרות איכותיות היא מנגנון מרכזי לשיפור הפריון והשכר של המועסקים ובמיוחד של אלו שאינם פונים לאקדמיה
- תוכניות לימודים במערכות ללימודים טכנולוגיים למשלחי-יד שהם בביקוש בשוק העבודה ושאינן עבור הכשרות מתאימות מאפשרות:
- להעניק תעסוקה איכותית
- לתת מענה לצורכי המשק בידע ובכישורים
- לתרום להעלאת פריון העבודה, באמצעות השכלה על-תיכונית איכותית, המקנה לפרטים כישורי תעסוקה רלוונטיים

למה לעסוק בהכשרות מקצועיות לענף הרכב?

מקרה מדגים מתאים

- ענף תחזוקת הרכב נותן שירות לכלל המשק (כמו למשל ענף הבנקאות)
- הענף עובר שיפור טכנולוגי ניכר: עולה שיעור הרכבים החשמליים והיברידיים – שחדשנותם, ואמינותם גבוהה יותר
- בהתאם, עולה הביקוש לכוח אדם איכותי, (כולל ב"משרות טק") ועולה הפרודוקטיביות בענף
- קיימים קשיים בגיוס כוח אדם הנדרש לענף
- קיימת נכונות של מעסיקים להיות שותף בהכשרות, השמות, העלאת שכר
- אין מערכת הכשרה מקצועית מתאימה עבור צרכי הענף
- העדר מערכת הכשרה מקצועית מתאימה – מעודד העסקת עובדים זרים
- העסקת עובדים זרים פוגעת בעובדים ישראליים - במיוחד באלה שאינם פונים לאקדמיה - מקטינה פריון ושכר, פוגעת בצמיחת המשק

**מדיניות לאומית מומלצת
לענף תיקון ותחזוקה של כלי רכב:
שיפור הכשרה מקצועית של מכונאים וטכנאים,
תוך הגברת מעורבות המעסיקים
בפרקטיקום/התמחות, והשמה**

**יישום המדיניות יאפשר את המשך מינוף התרומה
של ענף הרכב לצמיחה
על ידי הגדלת כוח אדם איכותי**

תודה!

ממצאים מרכזיים

נספחים

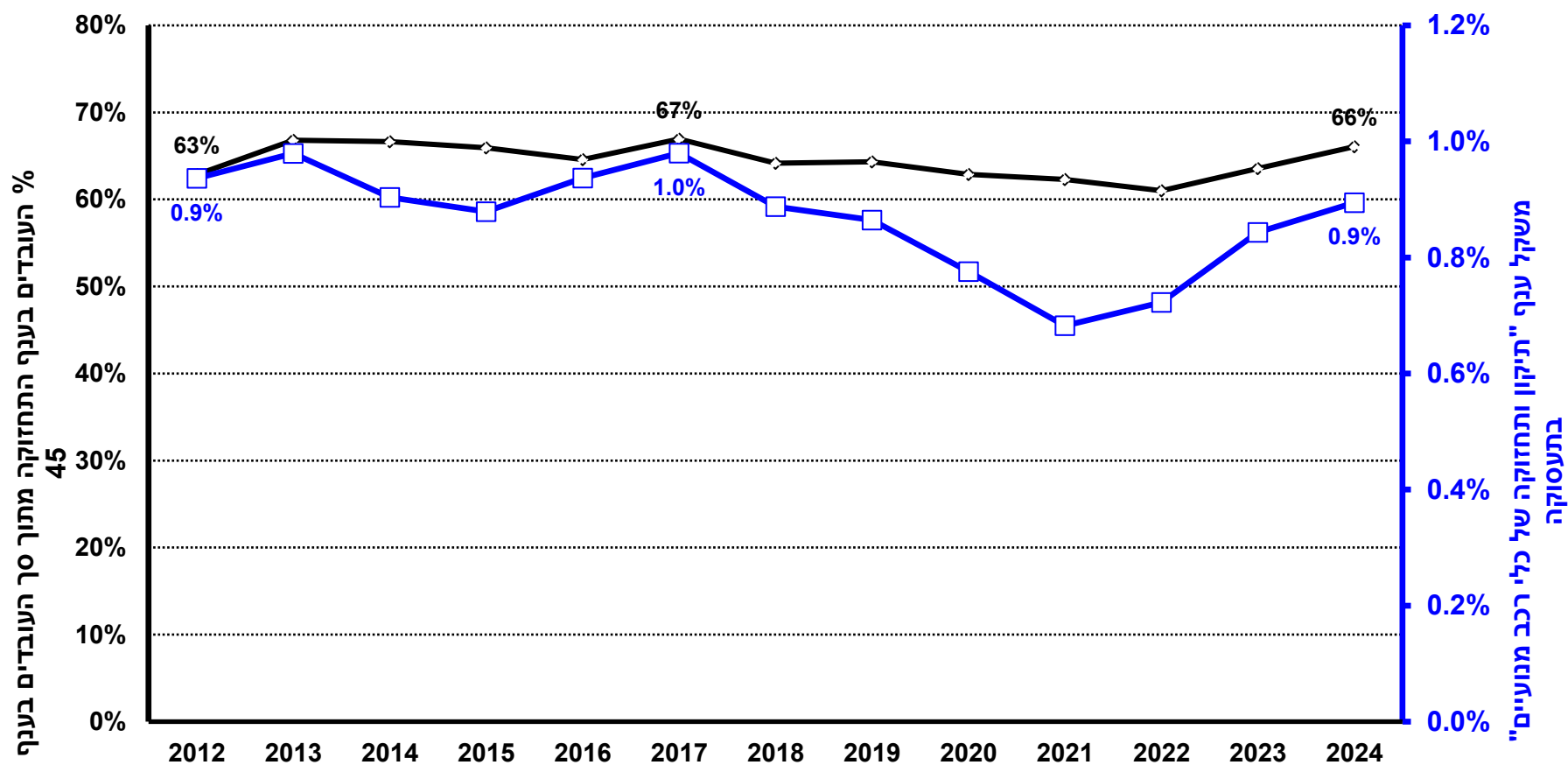
ענף תיקון ותחזוקה של כלי רכב מנועיים (452): מועסקים

- בשנת 2024 מספר העובדים בענף "תיקון ותחזוקה של כלי רכב מנועיים" כ-40 אלף, כ-1.0% מכלל העובדים במשק וכשני שלישי (66%) מסך העובדים המועסקים בענף (45) "מסחר סיטוני וקמעוני בכלי רכב מנועיים ובאופנועים ותיקונם" (כ-60 אלף)

- קצב הגידול השנתי במספר העובדים בענף 452 בשנים 2017-2024 עמד על 0.6% בלבד נמוך משמעותית מקצב הגידול של 3.6% בשנים 2012-2017

- קצב הגידול השנתי במספר העובדים בענף 45 בשנים 2017-2024 עמד על 0.8% בלבד נמוך משמעותית מקצב הגידול של 2.3% בשנים 2012-2017

אחוז העובדים בענף "תיקון ותחזוקה של כלי רכב מנועיים" מהווה כ-1.0% מכלל העובדים במשק וכשני שליש (66%) מסך העובדים המועסקים בענף "מסחר סיטוני וקמעוני בכלי רכב מנועיים ובאופנועים ותיקונם"

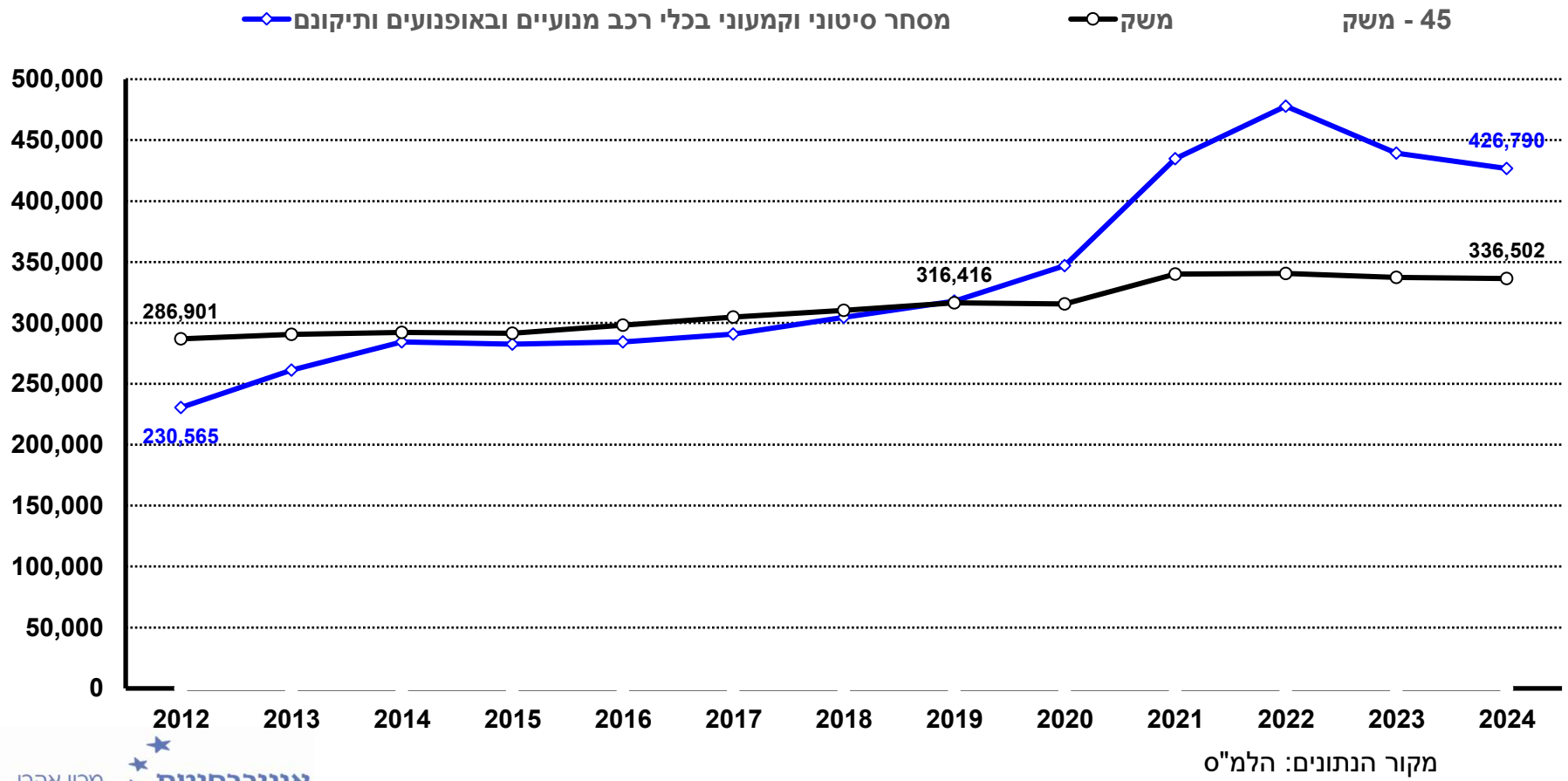
מקור הנתונים: הלמ"ס

ענף תיקון ותחזוקה של כלי רכב מנועיים: תוצר * לעובד (קירוב לרווחיות הענף)

- התוצר לעובד בענף 45 עמד על-426,790 ₪ בשנת 2024
- קצב הגידול בתוצר לעובד בענף 45 הינו גבוה ואף גבוה יותר מקצב הגידול בתוצר לעובד במשק:
- שנים 2012-2024 – 5.6% (בהשוואה ל-1.4% בתוצר לעובד במשק)
- שנים 2017-2024 – 4.7% (בהשוואה ל-1.2% בתוצר לעובד במשק)
- כתוצאה, היחס בתוצר לעובד בין ענף 45 לבין המשק עלה מ – 0.80 בשנת 2012 (התוצר לעובד בענף 45 נמוך ב-20% מאשר במשק), ל-1.00 בשנת 2017 ול-1.27 בשנת 2024 (התוצר לעובד בענף 45 גבוה ב-27% מאשר במשק)

העלייה בתוצר לעובד בענף מסחר סיטוני וקמעוני בכלי רכב מנועיים ובאופנועים ותיקונם משמעותית גבוהה יותר מהעלייה בתוצר לעובד במשק

תוצר לעובד בענף מסחר סיטוני וקמעוני בכלי רכב מנועיים ובאופנועים ותיקונם ובמשק, נ"ר, 2015

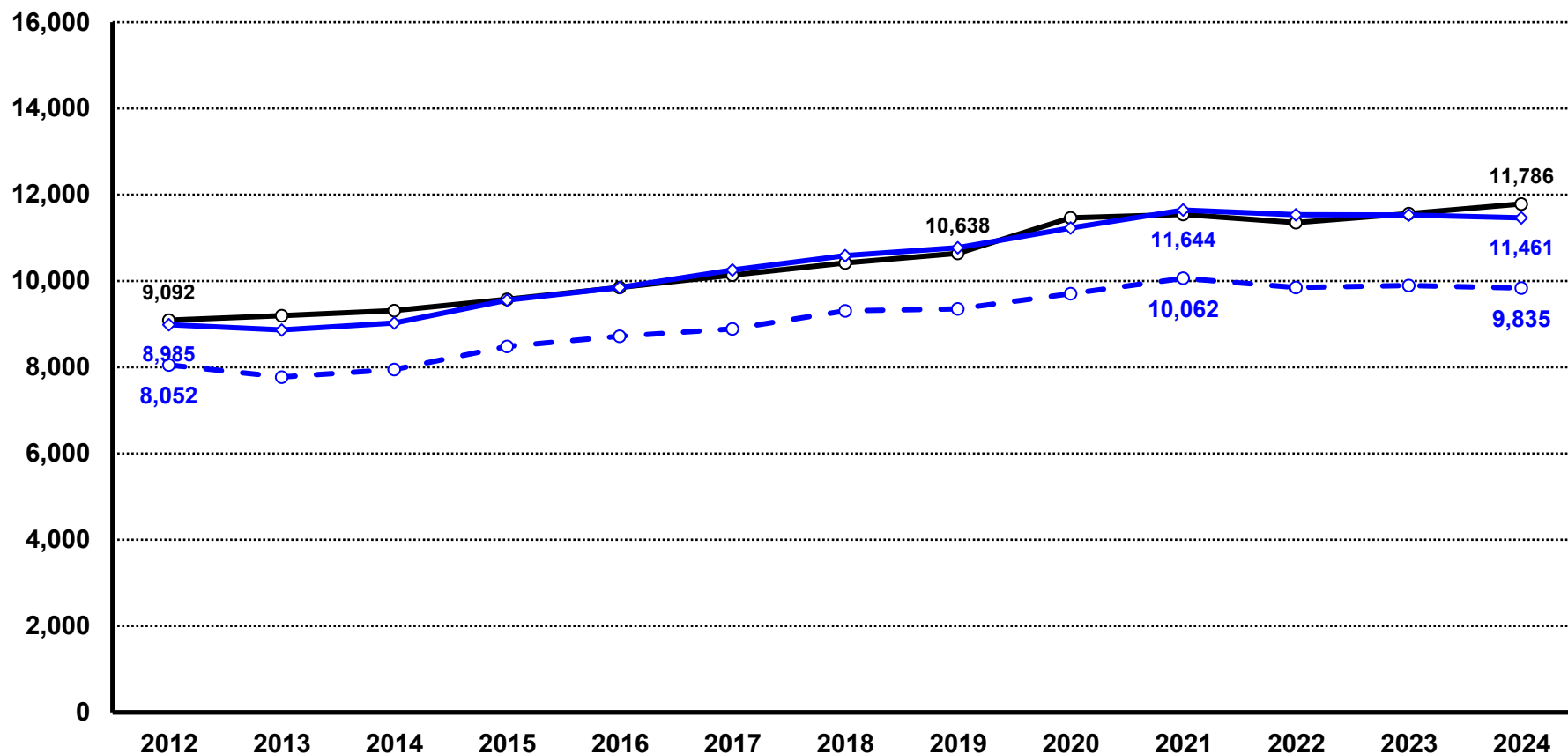
ענף תיקון ותחזוקה של כלי רכב מנועיים: השוואה של שכר ותוצר לעובד

- **בשנת 2024 השכר הממוצע** בענף 45 עמד על-11,461 ₪, ענף 452 – 9,835 ₪, במשק – 11,786 ₪ בשנת 2024
- **קצב הגידול בשכר הממוצע בענף 452 נמוך מזה של המשק ואף נמוך מזה של ענף 45 :**
- שנים 2012-2017 – 2.0% (בהשוואה ל-2.2% בשכר ממוצע במשק ול-2.7% בענף 45)
- שנים 2017-2024 – 1.4% (בהשוואה ל-2.2% בשכר ממוצע במשק ול-1.6% בענף 45)

קצב הגידול בשכר הממוצע בענף 452 נמוך מזה של המשק ואף נמוך מזה של ענף 45

שכר חודשי לעובד, ₪ ריאלי, 2015

תיקון ותחזוקה של כלי רכב מנועיים - מסחר סיטוני וקמעוני בכלי רכב מנועיים ובאופנועים ותיקונם משק -

מקור הנתונים: הלמ"ס